

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku**

Gdańsk, dnia 28 grudnia 2010 r.

**Pani
Lucyna Wolińska-Koryńska
Powiatowy Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Szczecinie**

LSZ-4101-27-01/2010
P/10/131

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła kontrolę w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego dla miasta Szczecina (dalej: „PINB”). Przedmiotem kontroli była realizacja w latach 2008-2010 (do dnia zakończenia kontroli) decyzji o rozbiórkach obiektów budowlanych w szczególności tych, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 29 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania PINB w skontrolowanym zakresie.

Powyższa ocena wynika z niżej opisanych ustaleń.

1. W latach 2008–2010 (do 15.11.) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Szczecinie (dalej: „Powiatowy Inspektor”) wydał 116 decyzji o rozbiórkach obiektów budowlanych (lub ich części), z tego:
 - 79 decyzji na podstawie przepisów *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane²* (dalej: „ustawa Prawo budowlane”),

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

- 37 decyzji na podstawie *art. 37 ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo budowlane*³ - powyższe decyzje wydano, zgodnie z przepisem *art. 103 ust. 2 ustawy Prawo budowlane*, w odniesieniu do obiektów, których budowa została zakończona przed dniem wejścia w życie *ustawy Prawo budowlane* (tj. przed 1 stycznia 1995 r.), lub w stosunku do których przed tym dniem zostało wszczęte postępowanie administracyjne.

2. Pomimo, że wszystkie ww. decyzje stały się ostateczne ich realizacja, w ocenie NIK, przebiegała wyjątkowo opieszale co potwierdzają następujące ustalenia:

- w 2008 r. zrealizowano 2 spośród 21 wydanych w tym roku decyzji (8 zrealizowano w 2009 r., a 1 w 2010 r.),
- w 2009 r. zrealizowano 11 spośród 25 wydanych w tym roku decyzji (2 wykonano w 2010 r.),
- w 2010 r. (do 30.09.) zrealizowano 4 spośród 32 wydanych w tym roku decyzji.

Już po rozpoczęciu kontroli przez NIK zrealizowano kolejnych 13 decyzji o rozbiórkach, z tego 9 wydanych w 2010 r. oraz po 2 wydane w 2009 r. i przed 2008 r.

Według stanu na dzień zakończenia czynności kontrolnych przez NIK (15.11.2010 r.) niezrealizowanych pozostawało 79 decyzji, z tego 47 wydanych w latach 2008-2010 (do 30.09). Pozostałe 32 decyzje zostały wydane przed 2008 r. - 25 w latach 2000-2007, a 7 jeszcze w latach 1990-1999.

3. Niski stopień realizacji decyzji wydanych w badanym okresie oraz nie wyegzekwowanie realizacji 32 decyzji wydanych przed 2008 r., to skutek m.in. nie wszczynania (lub wszczynania ze znacznym opóźnieniem) przez Powiatowego Inspektora postępowań egzekucyjnych, o których mowa w *ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*⁴, wobec osób (podmiotów) nierealizujących decyzji o rozbiórkach. Pomimo, że rozbiórki obiektów budowlanych (lub ich części) nie zostały wykonane dobrowolnie przez zobowiązanego PINB nie podejmował (lub podejmował z nieuzasadnionym opóźnieniem) czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych przewidzianych ww. ustawą. I tak:

³ Dz.U. z 1974 r. Nr 38, poz. 229 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.

- w 20 przypadkach w ogóle nie wysłano upomnień zawierających wezwanie do wykonania obowiązku rozbiórki, pomimo że od uprawomocnienia się poszczególnych decyzji upłynęło od 90 do 1630 dni,
- w 32 przypadkach upomnienie, o którym mowa wyżej zostało wysłane dopiero po upływie od 51 do 1499 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji,
- w 16 przypadkach, pomimo skutecznego doręczenia upomnienia wzywającego do wykonania obowiązku rozbiórki i pomimo braku jej realizacji przez zobowiązanego, PINB nie wydał postanowień o nałożeniu jednorazowej grzywny celem przymuszenia wykonania decyzji (postanowienia nie zostały wydane pomimo, że od daty doręczenia upomnień upłynęło od 316 do 3912 dni) ,
- w 8 przypadkach PINB, po wysłaniu upomnienia wzywającego do wykonania obowiązku rozbiórki nałożył grzywny w celu przymuszenia wykonania decyzji, jednak grzywny nałożono dopiero po upływie od 47 do 414 dni od daty doręczenia upomnienia (zgodnie z *art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* postępowanie egzekucyjne może być wszczęte po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia zawierającego wezwanie do wykonania obowiązku).

Z wyjaśnienia złożonego w toku kontroli wynika, że ustaliła Pani ustnie następującą formę prowadzenia postępowania egzekucyjnego w PINB: *„inspektor prowadzący postępowanie administracyjne, po sprawdzeniu czy decyzja jest ostateczna i braku informacji o jej wykonaniu, powinien sprawę przekazać do egzekucji”*. Z powyższego wynika, że odpowiedzialność za opisane nieprawidłowości w postępowaniu egzekucyjnym ponoszą: poszczególni inspektorzy prowadzący postępowania, kierownicy dwóch referatów sprawujący bezpośredni nadzór nad pracą inspektorów oraz Pani z tytułu nadzoru nad całością zadań realizowanych przez PINB.

4. Zadania powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, wymienione w *art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane* w zakresie dotyczącym realizacji decyzji o rozbiórkach obiektów budowlanych realizowano nie w pełnym zakresie i nieskutecznie. Pracownicy PINB nie przeprowadzili kontroli realizacji 42 wydanych przez ten organ decyzji o rozbiórkach obiektów budowlanych (20 wydanych w 2010 r., po 3 wydane w 2009 r. i 2008 r. oraz 16 wydanych przed 2008 r.). Natomiast w trakcie własnych kontroli przeprowadzonych z inicjatywy PINB stwierdzono niewykonanie 30 decyzji. Pomimo tego, w 8 przypadkach nie podjęto żadnych działań (nie wysłano upomnień wzywających

do obowiązku wykonania rozbiórki) – dotyczyło to 2 decyzji wydanych w 2010 r., 1 decyzji z 2009 r. i 5 decyzji wydanych przed 2008 r. Dopiero w trakcie kontroli NIK (8.11.2010 r.) PINB wysłał upomnienia do 6 podmiotów (w dwóch pozostałych przypadkach rozbiórki, już po kontrolach PINB, wykonano). Brak kontroli wykonania 42 decyzji o rozbiórkach obiektów wynikał – Pani zdaniem – ze zbyt małej liczby pracowników w stosunku do nałożonych zadań i obowiązków.

5. W trzech decyzjach wydanych na podstawie *art. 51 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo budowlane*, przez nieuwagę pracowników PINB, określono terminy wykonania rozbiórek, pomimo że ww. decyzje powinny podlegać wykonaniu dopiero od dnia, w którym stały się ostateczne.
6. W trakcie oględzin 5 placów, na których – podczas kontroli NIK – prowadzono roboty rozbiórkowe ustalono m.in., że rozbiórkę jednego obiektu (przy ul. Zwierzynieckiej) rozpoczęto bez kierownika rozbiórki i w terminie wcześniejszym niż podanym w zawiadomieniu złożonym w PINB. Stanowiło to wykroczenie, o którym mowa w *art. 93 pkt 4 ustawy Prawo budowlane*, za które pracownik PINB nałożył na zobowiązanego do wykonania rozbiórki grzywnę w postaci mandatu karnego.
7. W 69 zbadanych przypadkach PINB prawidłowo nakazał wykonanie potrzebnej oceny stanu technicznego, a w postępowaniu, w którym stwierdził brak możliwości doprowadzenia samowolnie wykonanych robót do zgodności z warunkami technicznymi, wydał na podstawie *art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane* decyzję nakazującą rozbiórkę.
8. PINB prowadził w formie elektronicznej rejestr kopii ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę (rozbiórkę), o którym mowa w *art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo budowlane*.
9. Podkreślić należy, że Powiatowy Inspektor corocznie występował o zwiększenie środków finansowych na działalność PINB, w celu zwiększenia liczby inspektorów aby zapewnić właściwe działanie kontrolowanego organu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wzmocnienie nadzoru poprzez wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych mających na celu ograniczenie ryzyka niepodejmowania przez pracowników PINB czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec podmiotów nierealizujących decyzji o rozbiórkach obiektów budowlanych (lub ich części),

- 2) wydanie w 20 postępowaniach upomnień, o których mowa w *art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, wzywających do wykonania obowiązków nałożonych w wydanych decyzjach o rozbiórkach obiektów budowlanych,
- 3) wydanie 16 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania ostatecznych decyzji o rozbiórce, zgodnie z *art. 119 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK* oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji Odwoławczej NIK.